

ԵՆԳՈՅԱՆ ԱԱԵ (ԳԿՄԿ)

«ԳԱՂՏԻ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ԿՈՍԻՏԵՆ» ՈՐՊԵՍ ՆԵՌ-ԲԱԱՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ԵՏՆԱԲԵՍ

Սիրիայում Բաաս կուսակցության գաղափարախոսության հիմքը դրվել է դեռևս 1940թ. Սիշել Աֆլակի¹ և Սալահ ադ-Դին ալ-Բիտարի² գաղափարների հիման վրա, որն իր շուրջը հավաքեց հավատարիմ ուսանողների մի փոքրիկ խումբ³, ինչպես նաև սահմանադրության դրույթների հիման վրա, որի առաջին էջին գրված է հետևյալ կարգախոսը. «Սիացյալ արաբական ազգ հավիտենական առաքելությամբ: Արաբական Վերածննդի կուսակցություն, ազգային, ժողովրդական, հեղափոխական շարժում, որը ձգտում է հասնել արաբական միասնության, ազատության և սոցիալիզմի»: Բաաս (Արաբական Վերածննդի Սոցիալիստական կուսակցություն, կրծատ՝ Բաաս, որն արաբերենից թարգմանաբար նշանակում է «Վերածնունդ») հոչակեց այն երեք հիմնական արժեքները՝ «սուրբ եռյակը»⁴, որի համար կուսակցությունը պայքարելու էր. սոցիալիզմ, միասնություն (խոսքը արաբական մեծ միասնության մասին էր, որը ենթադրում էր միասնական արաբական պետության ստեղծում, որի համար ապարդյուն պայքարել է Արաբական պետությունների լիգան⁵), և ազատություն:

¹ Սիշել Աֆլակը ծնվել է 1910 թ. Դամասկոսում՝ քրիստոնյա ընտանիքում: 1928-1932 թթ. նա սովորել է Սորբոնում՝ հումանիտար ֆակուլտետում: Հայրենիք վերադառնալուց հետո նա աշխատել է միջնակարգ դպրոցում՝ որպես պատմության ուսուցիչ:

² Սալահ ադ-Դին ալ-Բիտարը ծնվել է 1912 թ. մուսուլմանական ազգեցիկ գործչի ընտանիքում: Նա ավարտել է Դամասկոսի մանկավարժական ուսումնարանը, ապա սովորել Սորբոնում: Սիրիա վերադառնալուց հետո Ալ-Բիտարը որպես ֆիզիկայի ուսուցիչ է աշխատել նույն դպրոցում, որտեղ աշխատում էր նաև Սիշել Աֆլակը:

³ Այս մասին առավել ամբողջական նկարագիր է տալիս Բաաս կուսակցության անդամ, ինչպես նաև 1965 թ. Փարիզում Սիրիայի դեսպան Սամի ալ-Ջունիին իր «Ալ Բաաս» աշխատության մեջ:

⁴ سامي الجندي، البعث، دار النادر للنشر، بيروت، ١٩٦٦.

⁵ Ben-Tzur A., The Neo-Ba'th Party of Syria, Journal of Contemporary History Vol. 3, No. 3, The Middle East (Jul., 1968), p. 161-181.

⁶ Примаков Е., Конфиденциально: Ближний Восток на сцене и за кулисами (вто-

Հստ Բաասի, արաբական աշխարհի ազատագրումն անհնար է առանց Պաղեստինի ազատագրման: «Պաղեստինում սիոնիզմի դեմ պայքարի ակտիվացման անհրաժեշտության» մասին Բաասը նշեց իր հիմնադիր համագումարի փաստաթղթում:

Բաասն առաջին քաղաքական կազմակերպությունն էր արաբական աշխարհում, որն իր գաղափարաբանական ու արտաքին քաղաքական գործունեության առանցքում դրեց հակասիոնիզմն ու Իսրայելի դեմ պայքարի առաջնահերթությունը⁶:

Բաասականներն իրենց առաջին քաղաքական հաջողությունների համար պարտական են Սիրիայի զինվորական ուժերին, որոնց հետ ունեցած մոտ հարաբերությունները թույլ տվեցին մասնակցություն ունենալ 1963թ. մարտի 8-ի հեղափոխությանը:

Բացի Բաասի հանդեպ ավանդական մոտեցումներից՝ անհրաժեշտ է առաջ քաշել ևս մի մոտեցում, որն անքակտելիորեն կապված է «ռազմական կոմիտեի» և դրա ստվերային գործունեության հետ: «Ռազմական կոմիտեն» ստեղծվել է մոտավորապես 1959 թ., երբ սիրիացի մի շարք սպաներ տեղափոխվեցին Եգիպտոս⁷: Դրա ստեղծման հիմքերը դրվել են այն գաղափարի վրա, որ Սիրիայի և Եգիպտոսի միավորումը, որի պատասխանատվությունը ընկած էր Բիթարի, Աֆլակի և Հառանիի ուսերին, թուլացրել է Բաասի դիրքերը և կազմալուծել կուսակցությունը առանց որևէ արժեքավոր բան դրա դիմաց ստանալու: Իրենց իշխանության շարունակականության միակ երաշխիքը կուսակցության գաղափարախոսության ներարկումն էր հասարակության տարբեր շերտերի մեջ՝ հատկապես բանակում: Դրան հետևեց սպայական անձնակազմի վերածումը կուսակցական գաղափարախոսության «դեպանների», որը նպատակ ուներ զինված ուժերը վերածել գաղափարական բանակի և դրա ճյուղերում ամրապնդել կուսակցության ազդեցությունը: Իհարկե, կային նաև դժվարություններ. Սիրիային բնորոշ ցանկացած քաղաքական կազմակերպություն, նույնիսկ եթե նրա անդամները զինվորականներ են, հանդիսանում է երկփեղկ ժողովրդա-

րая половина XX- начало XXI века), Москва, 2012, с. 61-62.

⁶ Նույն տեղում, էջ 111:

⁷ Batatu H., Choueiri Y., Claessen E., George A., Mufti M., Moaddel M. և այլք գրել են Բաասի մասին՝ ներկայացնելով այն որպես սոցիալիստական, ազգայնական, սպայական և կամ ծայրահեղական կազմակերպություն;

⁸ Van Dam N., The Struggle for Power in Syria and the Ba'th Party (1958-1966), New York, 1973, p. 10:

վարական քաղաքական սուրյեկտ՝ այսինքն ունի որոշումների ընդունման և դրանք ուժի մեջ դնելու տարբեր քաղաքացիական և ուսումնական ենթամարմիններ. ինչը գոնե տեսականորեն, հնարավորություն է տալիս դեկավարների մի խումբը փոխարինել մյուսով, ինչպես նաև կուսակցության ներսում ստեղծում է զապումների և հակակշիռների համակարգ: Մինչդեռ Բաասի՝ բանակում իրականացվող գործողությունների հիմնական նպատակն էր «վերսից» ամրապնդել «ուսումնական կոմիտեի» իշխանությունը⁹ փաստորեն գործի դնելով միակ և միացյալ փեղկի իշխանությունը: Կոմիտեի պարագլուխները հինգ ընկերներ էին, որոնցից երեքը ալավի էին՝ Սուհամադ Ռումրան, Սալահ Զադիդ և Հաֆեզ ալ-Ասադ¹⁰, և երկուսը՝ իսմահլական Արդ ալ-Քարիմ ալ-Զունդի և Սիմադ ալ-Սիր: Ավելի ուշ որոշ դրուգ¹¹ սպաներ նույնական ներգրավվեցին կազմակերպության մեջ, բայց նրանք երբեք այդքան իշխանություն ձեռք չբերեցին, որքան հնգյակը: Կոմիտեն շուտով ընդունեց այն չորս կարեսոր սկզբունքները, որոնք պիտի դառնային կազմակերպության գործողությունների ուղեղիծը.

- Բաաս կուսակցությունը Սիրիայում է, հետևաբար կուսակցության կազմալուծումը այս երկրում նշանակում է կուսակցության առհասարակ կազմալուծում:
- Կուսակցությունը պիտի վերակառուցվի:

⁹ Ben-Tzur A., նշվ. աշխ., էջ 164:

¹⁰ Հաֆեզ իբն Սուլեյման ալ-Վահհաշը ծնվել է 1930 թ. հոկտեմբերի 6-ին Սիրիայի Լաթարիա մարզի Կարդահա գյուղում: 1946 թ. նա տեղափոխվեց Լաթարիա, իսկ հաջորդ տարի անդամագրվեց Բաաս կուսակցության զաղտնի խմբակներից մեկին: Իր դպրոցում նա բացեց Բաասի ընդհատակյա միություն: 1952 թ. Հ. ալ-Ասադն ընդունվեց Հոմսի ուսումնարանի ուսումնական ուսումնական ուսումնարանի ուսումնական ուժերի ակադեմիա, որտեղ ստացավ լեյտենանտի կոչում: ԱԱՀ կազմավորումից հետո շատ բաասական սպաներ տեղափոխվեցին Եզիպտոս: Նրանց թվում Հ. ալ-Ասադը ծառայությունը շարունակում է Կահիրեում, որտեղ հանդիպում է Սալահ Բիթարին, Սուհամադ Ռումրանին և Սալահ Զադիդին և ստեղծում է բաասական զաղտնի ուսումնական կոմիտե: 1971 թ. տեղի ունեցավ Սիրիայի պատմության մեջ առաջին համաժողովրդական ազատ, ուղղակի զաղտնի հանրարվե, որը Հ. ալ-Ասադին, պաշտոնական տվյալներով 99,9% ձայներով, հաստատեց որպես երկրի նախագահ 7 տարի ժամկետով:

¹¹ Դրուզները արարակեզրու եթևկրոնական խումբ են, որը հանդիսանում է իսլամիզմի ճյուղավորումներից մեկը: Դրուզները բնակվում են Լիբանանում, Սիրիայում, Հորդանանում և Իսրայելում:

- Կառւսակցության նոր անդամներին պիտի հնարավորություն տրվի հասնելու կուսակցության ղեկավարող դիրքերին, իսկ կուսակցության այնպիսի ղեկավարները, ինչպիսիք են Աֆլակը, Հառարանին և Բիթարը, պիտի հեռացվեն կուսակցության ղեկավարումից, քանի որ նրանք են պատասխանատու կուսակցության կազմաքանդման համար:
- Սիրիա-Եգիպտական միությունը խրախուսող վարչակազմի կողմնակիցների հետ համագործակցությունը բացառվում է, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հանգամանքները դա անհրաժեշտ են դարձնում¹²:

«Ռազմական կոմիտեի» նպատակն էր Բաաս կուսակցության օգտագործմամբ հասնել Սիրիայի կառավարմանը մինչև կստեղծեին «սեփական» Բաաս՝ կուսակցություն «Ռազմական կոմիտեի» նախընտրած մարդկանցով, որոնք կապահովեն քաղաքական զարգացումների իրենց ձեռնորու ընթացքը: Սա պարզորոշ կերպով բարձրածայնել է Ահմադ ալ-Սիրը 1965 թ. Սիրիայի ուղղությամբ համաժողովի ժամանակ՝ իր խոսքն ուղղելով Սիշել Աֆլակին. «Ինչպես ո թէ՝ մենք չենք հավատում կուսակցությանը: Նենց մենք ընտրություն կատարեցինք հօգուտ նրա, որպեսզի այն իրականացնի մեր ցանկությունը, և մենք մեր կազմակերպությամբ հանդերձ իրականացրինք հեղափոխությունը հօգուտ նրա»¹³:

Չնայած, որ «Ռազմական կոմիտեն» ակնհայտորեն կողմ էր ԱՍՀ կազմալուծմանը, 1961 թ. իրադարձությունների ժամանակ նրանցից ոչ ոք ելույթ չունեցավ ի օգուտ կամ ընդդեմ ԱՍՀ կազմից դուրս գալու: Նրանք ամեն կերպ պահպանում էին գաղտնիությունը: ԱՍՀ կազմից դուրս գալուց հետո կոմիտեի անդամները սկսեցին քայլեր ձեռնարկել իշխանությունը գրավելու ուղղությամբ: Մերոդ ընտրվեց գոյություն ունեցող վարչակարգին անջատողականության մեջ մեղադրելը: Սակայն որպես ապացույց այն բանի, որ հենց իրենք են անջատողականները, կարելի է նշել, որ Զասեմ Ալվանի¹⁴ և այլ նասերականների հետ սերտ համագործակցությունը անմիջապես դադարեցվեց, երբ պարզ դարձավ, որ Ալվանը և նրա հետևորդները ցանկանում են հետ

¹² Van Dam N., Աշվ. աշխ., էջ 10:

¹³ Umran M., My Experience in the Revolution, Beirut, 1970, p. 18-19.

¹⁴ Հատկապես ԱՍՀ ժամանակահատվածում սիրիական բանակի նշանավոր սպա Զասեմ Ալվանը ծնվել է 1928 թ.: Նա ծառայել է Դամասկոսի մոտ զտնվող Կատանայի ռազմաբազայում:

բերել ԱՍՀ կարգավիճակը Սիրիայում¹⁵:

Փաստորեն կուսակցության հետագա պառակտման իրական պատճառը թաքնված է ոչ միայն զաղափարախոսական պայքարի մեջ: Չատ ավելի կարևոր էր դրա ի սկզբանե բաժանումը քաղաքացիական՝ Սիշել Աֆլակի գլխավորությամբ, և ուզմական՝ «ուզմական կոմիտեի», թերի միջև: Իրական իշխանությունը գտնվում էր ուզմական թևի ձեռքում¹⁶: Սիրիայի հետագա պատմությունը կապված պիտի լիներ այս թերի միջև ընթացող պայքարի հետ: Նույնիսկ Բաասի նախկին ուզմական թևը ի գորու չգտնվեց պայքարել «ուզմական կոմիտեի» սպաների դեմ, և դրա պատճառներից մեկն այն էր, որ վերջիններս աներևսակալիորեն լավ էին կազմակերպված: Նրանց գործողությունները չափազանց համաձայնեցված էին և բանիմաց ձևով մշակված: Կարծում ենք «ուզմական կոմիտեի» հաջողության հաջորդ պատճառն այն էր, որ կոմիտեն կազմված էր գերազանցապես Սիրիայի փոքրամասնություններից և օգտագործում էր «արյան կանչի» գործոնը իր գործողությունները հաջողությամբ պսակելու համար: Աֆլակն ու Բիթարը նրանց անվանում էին «բութրիյեն»՝ ծայրամասայիններ: Ավելի ուշ՝ 1966 թ. փետրվարից հետո, կոմիտեի ալավի անդամները կազմակերպությունից դուրս թռղեցին դրա իսմահլական և դրուգ անդամներին՝ դրանով իսկ ապահովելով քաղաքական և ուզմական մեծամասնություն:

Այսպես՝ գերակա դիրք ստանալով բանակում և այլ կուսակցությունների շրջանում՝ «ուզմական կոմիտեն» այժմ սկսեց պայքարը Բաասի ներսում:

«Ուզմական կոմիտեն» մշտապես կարողանում էր ներկուսակցական վիճելի հարցերում ձայների մեծամասնության հասնել: Բան այն է, որ նրանք յուրաքանչյուր քվեարկությունից առաջ ունենում էին ներքին քննարկում կոմիտեի անդամների կարծիքների բարձրածայնմամբ: Նրանց ներքին քննարկման ժամանակ ի հայտ եկած տարածայնությունները երբեք չեին արտահայտվում կուսակցությանը ներկայացնելու ժամանակ, և բոլորը քվեարկում էին կոմիտեի ներսում ընդհանուր հայտարարի եկած որոշման համաձայն:

¹⁵ Van Dam N., Խշվ. աշխ., էջ 10:

¹⁶ Ղարիբջանյան Գ., Հաֆեզ ալ Ասադը և ուղղիչ շարժումը Սիրիայում, Երևան, 2012, էջ 23:

Կուսակցության ներսում խնդիրները սկսվեցին 1964 թ., երբ Սուհամադ Ումրանը հարց բարձրացրեց Աբդ ալ-Նասերի հետ բանակցությունները Վերսկսելու վերաբերյալ: Այս տեսակետը բուռն քննարկման առարկա դարձավ և խստորեն մերժվեց ալավի սպաների՝ հատկապես Սալահ Ջաղիդի կողմից, և կոմիտեի ճնշող մեծամասնությունը անցավ Ջաղիդի կողմը: Այժմ արդեն, երբ կոմիտեի ներում եղած ճեղքը այլևս հնարավոր չէր անտեսել, Ումրանն անցավ քաղաքացիական թեր և այնտեղ բացահայտեց «գաղտնի ռազմական կոմիտեի» գոյության և դրա ծրագրերի մասին: Այս իրադարձություններից հետո կոմիտեն ստիպեց Ումրանին լրել Սիրիան, և նրան կարգեցին Սադրիդում Սիրիայի դեսպան:

Աբդ ալ-Քարիմ ալ-Ջունդին մի անգամ այսպես բնութագրեց Սալահ Ջաղիդին և Ամին ալ-Ճաֆեզին¹⁷: «Սալահ Ջաղիդը հրետանու հրամանատար է, ով երկար հետազոտում, գնահատում և հաշվարկում է հնարավորությունները, չափում հարվածի անկյունը և հետո միայն արձակում կրակոցը, իսկ Ամին ալ-Ճաֆեզը հետևակային սպա է, նա նվիրված է և քաջ, բայց նա բավարարվում է առողջ հանելով և «ուր են նրանք» բղավելով»¹⁸: Սալահ Ջաղիդը միշտ եղել է կազմակերպության ուղեղը: Բոլոր ծրագրերի հեղինակային իրավունքը իրեն է պատկանում, մինչդեռ Ամին ալ-Ճաֆեզը եղել է այն միավորը, որը պիտի իրականացներ կազմակերպության այստեղ՝ Սալահ Ջաղիդի գաղափարները: Ջաղիդը Ճաֆեզին պատրաստել էր՝ որպես ապագա առաջնորդ, որը պիտի լիներ կուսակցության «տեսանելի» թևում և ծառայեր կոմիտեի շահերին: Սակայն Ամին ալ-Ճաֆեզը միշտ չէր, որ ցանկություն ուներ ենթարկվելու և խոնարհ կերպով կատարելու թվացյալ «ճակատային» դերը: Այստեղից էլ եկան նրանց տարածայնությունները, և Ումրանին հեռացնելուց հետո նրանք իրենց ջանքերն ուղղեցին միմյանց դեմ: Այն առավել սրվեց 1965 թ. սեպտեմբերի Կասաբլանկայում կայացած համարաբական գագաթաժողովից հետո, որին Ջաղիդը չմասնակցեց¹⁹: Սակայն նրա բացակայությունը շխանգարեց նրան ալ-Ճաֆեզին մեղադրանք ներկայացնել Դամասկոս վերադառնալուց հետո Կասաբլանկայում արված «սխալ արտահայտությունների» և «Սիրիան

¹⁷ Ամին ալ-Ճաֆեզը իսլամի սուննի ճյուղի ներկայացուցիչն էր:

¹⁸ Van Dam N., նշվ. աշխ., էջ 14:

¹⁹ Ղարիբջանյան Գ., Սիրիական ուղղիչ շարժման առաջացման որոշ պատճառների շուրջ, 2001, էջ 30:

Նասերին վաճառելու ցանկություն ունենալու համար²⁰: Այժմ կոմիտեն սկսեց ալ-Հաֆեզի կողմնակիցներին աստիճանաբար տեղափոխել բանակի պակաս կարևոր պաշտոնների:

Քանի որ ալ-Հաֆեզը սուննի էր, իսկ Զադիդը՝ ալավի, բանակում աղանդավորացում՝ կրոնական պատկանելության վրա հիմնված սեպարատիզմ սկսվեց: Այս իրադրությունում հատկապես դժվարացավ պաշտպանության նախարարի ընտրության հարցը, քանի որ հարկավոր էր գտնել այնպիսի մեկին, ով ընդունելի կլիներ բանակի թե՛ մեծամասնություն կազմող ալավի թեհի, թե՛ սուննիներից, իսմահլականներից և դրուգներից կազմված ընդդիմադիր թեհի համար: Միակ հարմար թեկնածուն դուրս եկավ Սուլհամադ, Ումրանը, ով և ալավի էր, և միաժամանակ ո՞չ Զադիդի կողմնակիցն էր, ո՞չ էլ ալ-Հաֆեզի, քանի որ նրանք միասին էին իրեն հեռացրել իր պաշտոնից: Սակայն այս միջոցը, որ կոչված էր միավորել բանակի ուժերը, 1965 թ. դեկտեմբերից հետո էլ ավելի խորացրեց տարածայնությունները՝ բանակը բաժանելով երեք խմբավորումի՝ Զադիդի կողմնակից ալավիներն ու դրուգները (60%), ալ-Հաֆեզի կողմնակից սուննիները (25-30%) և Ումրանի՝ քաղաքացիական թեհի կողմնակից ալավիները (10-15%), որոնց միջև լարվածությունը հաճախ հանգեցնում էր անհնազանդությունների²¹:

Որպես այս ամենի արդյունք պայքարը իշխանության համար վերածվեց կրոնակարադարձական և զաղափարախոսական պատերազմի, որն առաջացավ դավանաբանական կրքերի բորբոքման և համայնքային մտածելակերպի առաջքաշման արդյունքում: Այս պատերազմում Հ. ալ-Ասադի զլիսավորությամբ քաղաքական և ռազմական մեծամասնություն ստացած ալավիները սկզբնական շրջանում առաջնորդվում էին համարաբական շահերով:

Քեմփ-Դեփից առաջ և հետո Սիրիան անդադար փորձում էր բանակցությունների նոր փուլ մեկնարկել միացյալ արաբական պատվիրակության, ԱՄՆ-ի և ԽՍՀՄ միջև, որպեսզի խափանի հետազա բանակցությունները Եզիջտոսի և Խորայելի միջև, սակայն Դամասկոսին այս մաները չհաջողվեց, և ստորագրվեց Սինայ-2-ը: Սա և հանգեցրեց Եզիջտոսի և Սիրիայի հարաբերությունների դադարեցմանը²²: Սակայն

²⁰ Van Dam N., նշվ. աշխ., էջ 16:

²¹ Pollack B., Arabs at War, 2002, p. 458.

²² Սիրիան մեղադրեց Եզիջտոսին այն բանում, որ նա, անցնելով Բար Լեի գիծը, չառաջացավ և հետ կանգնեց պատերազմի նախնական պայմանավորվածությունից, ինչը պատերազմում պարտության պատճառ դարձավ:

մինչև Քեմփ-Դեյլի վերջնական ստորագրումը 1979թ. Հ. ալ-Ասադը որդեգրեց «տակտիկական մեթոդ» քաղաքականություն՝ կարևորելով դիվանագիտական խուսանավման մեթոդը: Այս մեթոդի գրագետ կիրառման արդյունքում «Սիրիան դարձել է Լիբանանի և արաբ-իսրայելական հարցերի բանալին: Չի կարելի վստահ ասել, որ Սիրիան ի գործ է չեղյալ հայտարարել արաբ-իսրայելական հակամարտության մասին որևէ դրույթ, սակայն սա նաև այլևս երևակայություն չե»²³: 1973 թ.-ի պատերազմից հետո Հ. ալ-Ասադը հասկացավ, որ բասարական գաղափարախոսությունը տապալվեց և շիանգեցրեց հաղթանակի: Դրան հետևած «Սուսումնական եղբայրների» դեմ պայքարում, լիբանանյան ճգնաժամում և ծոցի շճնաժամում ՍԱՀ նախագահը որոշեց ընթանալ նախապես ծրագրավորած և «ռազմական կոմիտեի» ընտրած ուղղվ՝ համարաբական միասնությունը թողնել գուտ որպես արժեք, այլ ոչ թե նպատակ:

Կարծում ենք՝ ընդիհանուր առմամբ Բ. ալ-Ասադը շարունակում է իր հոր քաղաքական ուղեգիծը, և այսպիսով՝ «ռազմական կոմիտե» կոչվող գաղտնի կազմակերպությունը հետագայում մշտապես կանգնած է եղել կուսակցության ետնաբեմում, որի նպատակն էր Բաաս կուսակցության օգտագործմամբ հասնել Սիրիայի կառավարմանը մինչև կստեղծեին սեփական Բաաս: Իսկ, այսպես կոչված, նեռ-բաասակաները «ռազմական կոմիտեի» հետևորդներն եին, որոնք ոչ թե բարեփոխեցին Բաասի իսկական սկզբնական գաղափարները, այլ հեղափոխեցին դրանք՝ ստեղծելով «ռազմական կոմիտեի» արժեքների վրա հիմնված սկզբունքորեն նոր և հակասական գաղափարների ամբողջություն:

YENGOYAN NANE
(IOS)

"THE SECRET MILITARY COMMITTEE" AS THE BACKSTAGE OF NEO-BAATHISTS

The Baath Party (The Arab Socialist Renaissance Party) was founded in 1940 on the grounds of Michael Aflaq's and Salah ad-Din al-Bitar's ideas. Having close relations with the armed forces of Syria they took part in the revolution on the 8th of March, in 1963. Its political activity was inextricably

---

²³ Danneels I., Syrian foreign Policy Between Rational Actor and Regime Legitimacy 1970-1994, Durham, 1994, p. 40.

linked to the "Secret Military Committee" and its underground activity. "Military Committee" was formed in around 1959, when a number of Syrian officers were moved to UAR²⁴. Although against this unity, they have always been pretending to yearn punishment for those responsible for the collapse of the UAR. After affirming their hegemony among other political forces, the Baath party began to "purify" their own cast. Thus, the split was caused not by the ideological clash. The real division was between civilian (Michael Aflaq) and military ("military committee") wings. The real power belonged to the military wing. The subsequent history would have been associated with the battle between these wings. Next confrontation was between the brain of the committee alawi Salah Jadid and a sunni Amin al-Hafez. This conflict led to a real historical clash between alawites and sunnis as social groups and serves ground for the future conflicts. This struggle for power turned into religious ideological war that which was won by the Alawi community who got the political and military majority.

---

²⁴ UAR was the United Arab Republic, a state formed by the union of the republics of Egypt and Syria in 1958.